

Gini bu Eziokwu? - Nomba Anọ

Ka Obi Gi Ghara Ituru Iwe

Jeff Pippenger

2023-09-09

Na mbido nke akuko ihe mere eme ndi Millerite n'afọ 1798, e kpughere ohuu nke Osimiri Ulai di n'akwukwo Daniel, nke butere mmuba nke omuma nke nwara ma gosiputa klaasi abuo nke ndi na-eфе ofufe. Ohuu Ulai na-anochi anya ozi di n'ime maka ndi Chineke, dika e sere ha n'ime uka asaa nke Mkpughe isi nke abuo na nke ato. N'ogwugwu nke akuko ihe mere eme amuma ahụ nke malitere n'afọ 1798, na nzuko mgbako Exeter site n'Ogost 12–17, 1844, e kpughere ozi nke Mkpu Etiti Abali mgbe Odum nke agburu Juda wepuru aka Ya n'eziokwu e zoro ezo, nke butere mmuba nke omuma nke nwara ma gosiputa klaasi abuo nke ndi na-eфе ofufe.

N'afọ 1989, mgbe, dika a kowara na Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri anọ, mba ndi na-anochi anya otu Soviet Union mbu ka eze-nchujà na United States kpochapuru, e mepere ohuu nke Osimiri Hiddekel di n'akwukwo Daniel, nke butere mmuba nke ihe omuma nke nwara ma gosi klas abuo nke ndi na-eфе ofufe. Ohuu Hiddekel na-anochi anya ozi mpuga nke ndi iro nke ndi nke Chineke, dika akara asaa di n'akwukwo Mkpughe si nochite anya ya. N'ogwugwu akuko ihe mere eme amuma nke malitere n'afọ 1989, malite n'izu ole na ole ikpeazu nke Julai, 2023, Odum nke agburu Juda malitere usoro nke imeghe ozi nke Mkpu Etiti Ura Abali site n'iwepu aka Ya n'eziokwu zoro ezo, nke na-ebute mmuba nke ihe omuma nke na-anwale ma n'ikpeazu ga-egosi klas abuo nke ndi na-eфе ofufe n'etiti ndi nke Chineke.

N'amaokwu mbu nke Jon isi nke iri na anọ, Kraist na-agba ndi na-eso uzọ Ya ume ka obi ha ghara ina-enye ha nsogbu.

Ka obi unu ghara inwe nsogbu: unu kwere na Chineke, kwerekwa na m. Jon 14:1.

N'ime awa ole na ole, e jidere Kraist, ma obere oge ka nke ahụ gasiri, a kpogidere Ya n'obe, lie Ya, ma kpolite Ya n'onwu. Mgbe O rigoro n'ebe Nna no, O laghachikwutere ndi na-eso uzọ Ya.

Ma ka ha na-ekwu okwu ndi a, Jisos n'onwe ya guzoro n'etiti ha, si ha, Udo diri unu. Ma ujo turu ha nke ukwu, ha wee maa jijiji, chee na ha ahwo mmuo. O wee si ha, Gini mere unu ji na-enwe nsogbu? gini mere echiche ndi a ji ebili n'obi unu? Luke 24:36–38.

Nkuda mmuo mbu n'ime ahiri mgbanwe na-aputa mgbe ndi nke Chineke chefuru eziokwu e kpughere ha na mbu. Ndi na-eso uzọ ahụ echefuola ihe Jisos gwara ha ihe na-erughi otu izu tupu ujo ha na nkuda mmuo ha puta ihè n'oge nsogbu nke obe. Nkuda mmuo mbu ahụ ka oge nchere na-eso, nke n'ime ilu umu agboghọ iri ahụ a na-anochi anya ya site n'anoghi nke Nwoke Akwukwo Nso. Jisos gwara ndi na-eso uzọ ahụ kpomkwem na O na-alakwuru Nna Ya, ma na O ga-aloghachi. Amamighe O nyere ndi na-eso uzọ ahụ tupu oge eruo egbochighi ha ka nsogbu ahụ ghara imeri ha. N'ihe metutara ilu umu agboghọ iri ahụ, nsogbu bu ebe a na-egosiputa agwa, ma o dighi mgbe a na-etolite ya n'ebe ahụ. Jisos ahoputala ma doo ndi na-eso uzọ ahụ nso, O gwakwara

ha eziokwu ahụ n'onwe ya tupu nsogbu ahụ.

Ọ bughị unu hōrō m, kama ọ bụ m hōrō unu, do kwa unu nsopurū, ka unu laa mja mkpurū, ka mkpurū unu wee dīgidekwa: ka ihe ọbụla unu ga-ariọ Nna n'aha m, o wee nye unu ya. Jọn 15:16.

Ma n'agbanyeghi na a hoputara ha, nke a egbochighi ha ka nsogbu ahụ merie ha kpmkpam.

“A na-ekpughe agwa site n'oge nsogbu. Mgbe olu ahụ siri ike kwusara n'etiti abali, 'Lee, nwoke a na-alu nwaanyi na-abia; putanu izute ya,' umu agboghọ ndi na-amaghi ihe o bula n'ura ha tetara n'ura ha, e wee hu ndi mere nkwaadebe maka ihe omume ahụ. E jidere akuku abuo ahụ na mberede, ma otu di njikere maka onodu mberede ahụ, nke ozokwa a huru na o nweghi nkwaadebe. A na-ekpughe agwa site n'onodu di iche iche. Onodu mberede na-eweputa ezi udi ola nke agwa. Ufodu odachi mberede a na-atughi anya ya, iru ujú site n'onwu onye a huru n'anya, ma o bu nsogbu siri ike, oria a na-atughi anya ya ma o bu nhujuanya, ihe obula nke na-eme ka mkpuru obi guzoro ihu na ihu n'ihu onwu, ga-eweputa ezi ihe di n'ime agwa ahụ. A ga-eme ka o doo anya ma e nwere ma o bu na e nweghi okwukwe eziokwu o bula n'okwu nkwa nke Okwu Chineke. A ga-eme ka o doo anya ma mkpuru obi ahụ o na-anogide site n'amara, ma mmanu o di n'ite ya na oriona ahụ.”

“Oge nnwale na-abiakwute mmadu niile. Olee otu anyi si akpa agwa n'okpuru onwunwa na nnwale nke Chineke? Ihe oriona anyi ha na-anyu? ka anyi ka na-edebe ha ka ha na-enwu? Anyi di njikere maka ihe mberede o bula site na njiko anyi na Ya, Onye juputara n'amara na n'eziokwu? Umu agboghọ amamihe ise ahụ apughi ikekorita umu agboghọ nzuzu ise ahụ agwa ha. A ghaghi ikpuputa agwa site n'aka anyi dika ndi n'otu n'otu.” Review and Herald, October 17, 1895.

Mkpughe nke Jisos Kraist nke a kowara n'amaokwu mbu nke akwukwo Mkpughe bu ozi ido aka na nti ikpezu nye nzuko, ma emesia nye uwa. A na-emeghe mkpughe ahụ, nke e mechibidoro, obere oge tupu mmechi nke oge amara, site n'aka Odum nke agburu Juda, onye e ji mara na Mkpughe isi nke ise di ka naani onye ruru eru imeghe akwukwo ahụ nke e mechibidoro akara.

Ma otu n'ime ndi okenye ahụ siri m, Ekwela akwa: lee, Odum nke ebo Juda, Mgborogwu Devid, emerielu ka O wee meghee akwukwo ahụ, ma topukwa akara asaa ya. Mkpughe 5:5.

Odum nke ebo Juda bukwa “mgborogwu Devid,” O bukwa “nwa Devid,” O bukwa Onyenwe Devid. Njiko ahụ nke Odum nke ebo Juda na-anochi anya na-egosi na mgbe Odum nke ebo Juda mechiri ma o bu meghe otu eziokwu, O na-eme nke ahụ site n'iji iwu nke mbu-okwu, nke na-amata njedebe nke ihe site na mmalite nke ihe, dika e gosiri ya n'ime Jisos di ka “mgborogwu Devid.” Mgbe e meghe eziokwu n'oge 'otu' njedebe ahụ, a na-amalite usoro ime ka o di ocha, dika e gosiri ya n'ime Daniel iri na abuo.

“O bu Odum nke ebo Juda bu onye meghe akwukwo ahụ e mechiri emechi ma nye Jọn mkpughe nke ihe ga-adị n'ubochi ikpezu ndi a. Daniel guzoro n'oke ya igba ama ya, nke e mechiri emechi ruo oge ogwugwu, mgbe a ga-ekwusa ozi mmuo ozi mbu ahụ n'ura anyi. Ihe ndi a di oke mkpa na-enweghi njedebe n'ubochi ikpezu ndi a, ma ebe 'a ga-eme ka otutu di ocha, mee ka ha buru ndi ocha, ma nwalee ha,' 'ndi ajo omume ga-eme ajo omume: o

dighikwa onye obula n'ime ndi ajo omume ga-aghota ya.” Manuscript Releases, mpiakota 18, 14, 15.

Oru Jizos dika Odum nke ebo Juda di oke mkpa na-enweghi nsotu, ma “o dighi onye” n’ime “ndi ajo omume ga-aghota” oru ya ma o bu ozi ahụ nke emeghewo akara ya.

O wee si, Gaa n’uzo gi, Daniel: n’ihi na e mechiri okwu ndi a emechi, werekwa akara kaa ha ruo oge ogwugwu. A ga-eme ka otutu di ocha, mee ka ha buru ndi ocha, ma nwalekwa ha; ma ndi ajo omume ga-eme ajo omume: o dighikwa onye obula n’ime ndi ajo omume ga-aghota; ma ndi amamihe ga-aghota. Daniel 12:9, 10.

A na-anochi anya usoro onwunwa ahụ site n’uzo ato; “e sachara, mee ka o di ocha, ma nwalee ya.” Uzo ato ndi a na-anochi anya nzokwu ato nke “ozi oma ebighi ebi,” nke, n’ozi mmuo ozi mbu, e gosiri dika itu egwu Chineke (e sachara), inye Ya otuto (mee ka o di ocha), n’ihi na oge ikpe Ya abawo (nwalee ya). Uzo ato ndi ahụ bu “eziokwu,” dika e gosiri ya site n’akwukwo ozi mbu, nke iri na ato, na nke ikpezu nke mkpuredemede Hibu; ma mgbe e jikotara akwukwo ozi ndi ahụ onu n’usoro ahụ, a na-emeputa okwu Hibu ahụ bu “eziokwu.”

Nzokwu ato ahụ bu “uzo” ahụ, n’ihi na uzo Chineke, dika Asaf siri kwuo n’Abu Oma 77:13, di n’ebe nsọ, ebe n’ogige ya ka a na-eme ka onye mmehie di ocha site n’iwufu obara. Mgbe ahụ, a na-ebuga obara ahụ n’ime Ebe Nso, nke na-anochi anya ido nsọ, nke bu usoro a na-esi “eme ka o di ocha dika ocha.”

Otu n’ime ndi okenye ahụ wee zaa, si m, Onye ka ndi a bu, bu ndi e yikwara uwe ocha? o bukwa ebee ka ha si bia? M wee si ya, Nna m ukwu, gi onwe gi maara. O wee si m, Ndi a bu ndi si na nnukwu mkpagbu ahụ puta, ha asachawokwa uwe ha, meekwa ka ha buru ocha n’obara Nwa Aturu ahụ. Mkpughe 7:13, 14.

Mgbe ahụ, a na-akwadebe onye mmehie ahụ e mere ka o buru onye ezi omume ma doo ya nsọ ka a “nwale” ya n’ikpe ahụ nke Ebe Kachasi Nso nochiri anya ya. Jizos bu “uzo”, “eziokwu” na “ndu”. Uzo ahụ bu mmalite, eziokwu ahụ bu etiti, ndu ahụ bu ogwugwu. O buru na a sachapu anyi site na nzokwu mbu, anyi no n’uzo ahụ, nke bu uzo ndi e mere ka ha buru ndi ezi omume.

Ma uzo nke ndi ezi omume di ka ihè na-enwu enwu, nke na-enwukwa karija karija ruo n’ubochi zuru okè. Ilu 4:18.

Nzokwu nke abuo bu ngosiputa nke ezi omume nke a na-emezu site n’eziokwu Ya, n’ihi na Okwu Ya bu eziokwu.

Doo ha nsọ site n’eziokwu gi: okwu gi bu eziokwu. Jon 17:17.

A na-anochi anya ndi a guru n’ime ezi omume site n’ukwu nzokwu nke mbu; a na-anochi anya ndi e doro nsọ site n’ukwu nzokwu nke abuo. Ukwu nzokwu abuo mbu ahụ na-akwadebe ndi a guru n’ime ezi omume na ndi e doro nsọ ka ha banye n’ikpe ma nata ndu ebighi ebi. Jizos bu uzo, eziokwu na ndu.

“A na-agba ama ezi omume nke di n’ime site n’ezi omume nke di n’èzi. Onye ezi omume di n’ime adighi enwe obi ike ma o bu enweghi omiko, kama kwa ubochi o na-etolite banye

n'onnyinyo Kraịst, na-esi n'ike gaa n'ike. Onye a na-edo nsọ site n'eziokwu ga-enwe njide onwe ya, ma ga-eso n'ụkwu nzoụkwu Kraịst ruo mgbe amara ga-efunahụ n'ebube. Ezi omume nke a na-agụ anyị n'ime ya dika ndị ezi omume bụ nke a na-agụnye anyị; ezi omume nke a na-edo anyị nsọ site na ya bụ nke a na-enye anyị n'ime anyị. Nke mbụ bụ ikike anyị nwere n'eluigwe, nke abụọ bụ ịdị anyị kwesị ekwesị maka eluigwe.” Review and Herald, June 4, 1895.

Jon isi nke iri na anọ ruo isi nke iri na asaa na-ekwu ugboro ugboro banyere nsogbu ndị metụtara mmeghachi omume nke onye na-eso ụzọ mgbe Kraịst hapụrụ ha ịgakwuru Nna Ya. O kwere nkwa na O ga-aloghachi, ma O ghotara, (o bụ ezie na ndị na-eso ụzọ ahụ aghotaghị ya), na ogba aghara ahụ na-abia n'oge na-adighi anya ga-eweta nnukwu ndakpo olileanya. E ji njirimara na nkowa nke Mmuo Nso di ka “Onye Nkasi Obi” dukota isi anọ ahụ. A kwara Mmuo Nso ugboro anọ dika “Onye Nkasi Obi” n'Ozioma Jon, ma otu ugboro n'akwukwo Jon Mbụ, ma n'ebe ahụ a sughariri okwu ahụ dika “onye na-ekwuchitere mmadu.” A hughị ya n'ebe o bula ozo n'Agba Oheru.

Agba Ochie nwere okwu Hibru a sughariri ibu “onye nkasi obi” na Eklisiastis 4:1 na n'Abu Akwa Jeremaja 1:9 na 1:16. Ihe odide ato ndi ahụ niile na-egosi na ndi mmegbu emegbuwo ndi nke Chineke, ma ha enweghi onye nkasi obi ga-akwado ha n'ime nhujuanya na nkuda mmuo ha huru onwe ha n'ime ya.

Ikowa Mmuo Nso dika “Onye Nkasi Obi” ka e debere n'akuku amaokwu ebe Jisos na-achọ ikwadebe ndi na-eso ụzọ Ya maka nnukwu nkuda mmuo nke di naani awa ole na ole n'ihu. N'onodu ahụ, O na-ekwusi ike na obuna n'oge nnoghi Ya, Mmuo Nso ga-anọ ebe ahụ iji nye ha nkasi obi. N'ikowa Mmuo Nso n'akuku Onye Nkasi Obi, Jisos na-akowaputa agwa nke oru Onye Nkasi Obi ahụ ga-aruzu.

Nrutu aka Jisos na-eme ugboro ugboro banyere ipu Ya na iloghachi Ya na-etinye isiokwu ahụ n'onwe ya n'elu ndeputa, dika isiokwu bu isi nke akuku Akwukwo Nso ahụ.

Jon 14:2–4, 18, 19, 28, 16:5–7, 10, 28, 17:11–13 bu amaokwu ndi na-ekwu kpomkwem banyere oge ichere n'ilu ahụ banyere umu agboghọ iri ahụ na-amaghị nwoke. Tinyere amaokwu ndi bu ụzọ bu akuku Akwukwo Nso a na-esonu nke, site n'ikwughachi ya ugboro ugboro, na-emesi oge ichere ahụ ike, n'ihina “Onyenwe anyi adighi ekwughachi ihe ndi na-enweghi nnukwu ihe o putara.”

Nwata oge nta, unu agaghị ahụ m: ozokwa, nwata oge nta, unu ga-ahukwa m, n'ihina ana m ala n'ebe Nna no. Ya mere ufodu n'ime ndi na-eso ụzọ Ya kwuru n'etiti onwe ha, Gini ka nke a bu nke O na-agwa anyi, Nwata oge nta, unu agaghị ahụ m: ozokwa, nwata oge nta, unu ga-ahukwa m: nakwa, N'ihina ana m ala n'ebe Nna no? Ya mere ha siri, Gini ka nke a bu nke O na-ekwu, Nwata oge nta? anyi apughi ighota ihe O na-ekwu. Ugbu a Jisos maara na ha chorọ iju Ya, o wee si ha, Unu na-ajurita onwe unu ajuru banyere ihe ahụ m kwuru, Nwata oge nta, unu agaghị ahụ m: ozokwa, nwata oge nta, unu ga-ahukwa m? N'ezie, n'ezie, asi m unu, na unu ga-akwa akwa ma tie mkpu, ma uwa ga-anuri onu: unu ga-enwekwa mwute, ma a ga-eme ka mwute unu ghoo onu. Nwanyi mgbe o no n'ime imeputa nwa nwere mwute, n'ihina oge ya eruola: ma ozugbo o musiri nwa ahụ, o naghị echetakwa ihe mgbu ahụ ozo, n'ihina onu na a mwuo mmadu n'ime uwa. Ya mere unu ugbu a nwere mwute: ma aga m ahukwa unu ozo, obi

unu ga-anurikwa onu, onu unu kwa, o dighi onye ga-anapu unu ya. Jon 16:16–22.

O dikaria ala amaokwu iri abuo na otu n'isi nke iri na anọ ruo n'isi nke iri na asaa na-akowaputa oge ahụ nke ndi na-eso uzọ ga-adi mkpa ichere ka Kraist loghachi. Oge ahụ ga-amalite n'onwu Kraist ma gaa n'ihu ruo mgbe O ga-alota site n'aka Nna Ya. Oge ahụ e nyere ha ka ha chere maka nloghachi Ya na-anochi anya oge igbu oge ahụ n'ilu umu agboghọ iri ahụ. Di ka o dikwa n'akuko Luk banyere ndi na-eso uzọ Emmaus, ndakpo olileanya nke obe ahụ, n'uzo amuma, na-anochite anya mmalite nke oge igbu oge nke na-esote ndakpo olileanya mbu.

N'akuku mbu nke akwukwo mbu nke Akwukwo Nso anyi na-ahu akuko banyere okike, anyi wee mata mmadu ato nke ato ahụ nke eluigwe. N'akuku mbu nke akwukwo ikpezu nke Akwukwo Nso anyi na-ahu mmadu ato nke ato ahụ nke eluigwe. N'ime isi anọ ndi anyi na-atule, anyi na-ahu mmadu ato nke ato ahụ nke eluigwe. Imata eziokwu a na-enye anyi ohere idoba isi anọ Jon n'elu ahiri amuma nke Jenesis isi nke mbu amaokwu nke mbu ruo isi nke abuo amaokwu nke ato, nakwa n'elu Mkpughe isi nke mbu amaokwu nke mbu ruo nke iri na otu.

N'akuku Akwukwo Nso a, Jizos gwara Tomos na o buru na mmadu ahwo Jizos, o hwo Nna. Akuku a na-egosikwa na Kraist bu Onye ahụ jiri onuno Ya kasie ndi na-eso uzọ ahụ obi, ma na mgbe O ga-apu, O ga-eziga “onye ozo” “Onye Nkasi Obi.” Mmuo Nso bu Onye Nkasi Obi, ma Kraist kwa bukwu Onye Nkasi Obi.

O buru na unu matara m, unu ga-amatakwa Nna m: ma site ugbu a gaa n'ihu unu maara Ya, hukwala Ya. Filip siri Ya, Onyenweanyi, gosi anyi Nna ahụ, nke ahụ ezukwara anyi. Jisos siri ya, O dila ogologo oge mu na unu no, ma i ka amatabeghi m, Filip? onye huru m ahwo Nna ahụ; ginikwa mere i ji asi, Gosi anyi Nna ahụ? Jon 14:7–9.

Tomos na-anochi anya ndi no n'ime Adventizim bu ndi juru ihu ama nke mmekorita di n'etiti ato ahụ nke eluigwe, n'agbanyeghi eziokwu ahụ na o yikariri ka ha agwo ama ndi na-akwado eziokwu ahụ ugoro ugoro.

M ga-arikwa Nna, o ga-enyekwa unu Onye Nkasi Obi ozo, ka o wee ike inonyere unu ruo mgbe ebighi ebi; obuna Mmuo nke eziokwu; onye uwa na-apughi inara, n'ihu na o dighi ahụ ya, o dighikwa ama ya: ma unu maara ya; n'ihu na o na-ebinyere unu, o ga-adikwa n'ime unu. Agaghi m ahapu unu ka unu buru ndi enweghi nkasi obi: m ga-abiakwute unu. Naani obere oge foduru, uwa agaghi ahukwa m ozo; ma unu na-ahu m: n'ihu na m di ndu, unu ga-adikwa ndu. Jon 14:16–19.

O buru na anyi ahwo Jisos, anyi ahwo Nna. Jisos bu “Onye Nkasi Obi,” Mmuo Nsokwa bu “Onye Nkasi Obi ozo.” O buru na anyi ahwo Jisos, anyi ahwo Nna, anyi ahwokwa Onye Nkasi Obi ahụ. N'ime ugoro ise e ji okwu ahụ bu comforter mee ihe n'ime Bible, o bu ha niile ka onyeozu Jon ji ya mee ihe. N'akpoturu nke ise, a sughariri okwu ahụ dika “onye nkwuchitere.”

Umuntakiri m, ihe ndi a ka m na-edegara unu, ka unu ghara imehie. Ma o burukwa na onye o bu emehie, anyi nwere Onye nkwuchitere anyi n'ihu Nna, Jisos Kraist onye ezi omume. 1 Jon 2:1.

Ọ bụrụ na onye ọ bụla emehie, anyị nwere Onye Nkasi Obi, Jisọs Kraịst onye ezi omume. Onye ọka iwu bụ onye na-arịọchitere onye mmehie arịrịọ. Ọl na-akọwa ọrụ Jisọs dika nke onye ọka iwu anyị.

Ọnye bụ onye ahụ na-ama ikpe? Ọ bụ Kraịst nwurụ, ee, kama nke ka ukwu, onye e mere ka o si n'ọnwụ bilie ọzọ, onye nọ kwa n'aka nri Chineke, onye na-arịọchitere anyị arịrịọ kwa. Ndị Rom 8:34.

Jisọs bụ onye ọkàikpe na-agbachitere onye mmehie, nke gunyekwara na Ọ bụ onye nkasi obi. N'otu isiakwukwọ ahụ, Ọl akọwalarị na Mmụọ Nsọ na-arịọkwa arịrịọ n'ihhi anyị.

N'otu aka ahụkwa, Mmụọ Nsọ na-enyekwara adighi ike anyị aka: n'ihhi na anyị amaghị ihe anyị ga-ekpe ekpere banyere ya dika o kwesiri: ma Mmụọ ahụ n'onwe ya na-arịọchitere anyị arịrịọ site n'isụ ude ndi a na-apughị ikwu okwu. Ma Onye ahụ nke na-enyocha obi di iche iche maara ihe bu uche nke Mmụọ ahụ, n'ihhi na ọ na-arịọchitere ndi nsọ arịrịọ dika uche Chineke si di. Ndị Rom 8:26, 27.

A kporo ma Jisọs ma Mmụọ Nsọ Onye Nkasi Obi, ya mere ha abuo bu ndi okàikpe na-arịọchitere anyi aririyo. E gosiputara mmadu ato nke otu ato nke eluigwe n'akuku Akwukwo Jon nke anyi na-atule, ma mgbe e jikotara ya na akaebe mbu nke akwukwo mbu nke Akwukwo Nso na akaebe mbu nke akwukwo ikpezu nke Akwukwo Nso, a na-eme ka ihè gbasara mmekorita na ọrụ nke mmadu ato nke Chukwu buru ibu.

“A pughi ikowa Nna site n'ihe ndi di n'ua. Nna ahụ bu izuoke nile nke Isi-nsọ nke Chukwu n'anụ ahụ, ma ọ bụ onye a na-adighi ahụ anya n'anya mmadu na-anwu anwu. Nwa ahụ bu izuoke nile nke Isi-nsọ nke Chukwu e gosiputara n'ihè. Okwu Chineke na-ekwuputa banyere Ya na Ọ bụ ‘oyiyi putara ihè nke onye Ya.’ ‘N'ihhi na Chineke huru uwa n'anya nke ukwu, ruo na O nyere Okpara Ya o muru naani Ya, ka onye ọ bula kwere na Ya ghara ila n'iyi, kama ka o nwee ndu ebighi ebi.’ N'ebe a ka e gosiri idi-nwoke nke Nna.”

“Onye Nkasi Obi ahụ Kraịst kwere nkwa iziga mgbe Ọ rigoro n'eluigwe, bu Mmụọ ahụ n'uju nile nke Isi-Chineke, na-eme ka ike nke amara di nsọ puta ihè nye ndi nile na-anara ma kwere na Kraịst dika Onye Nzoputa onwe ha. E nwere mmadu ato di ndu nke ato nke eluigwe. N'aha ike ato ndi a,—Nna, na Nwa, na Mmụọ Nsọ,—ka a na-eme ndi na-anara Kraịst site n'okwukwe di ndu baptizim, ma ike ndi a ga-esonyekwa ndi isiokwu nke eluigwe na-erube isi n'oru ha nke ibi ndu oheru ahụ n'ime Kraịst.”

“Gini ka onye mmehie ga-eme?—Kwere na Kraịst. Ọ bụ ihe onwunwe Kraịst, onye e jiri obara Okpara Chineke zuta. Site n'ule na onwunwa Onye Nzoputa gbaputara umu mmadu n'ohu mmehie. Gini kwa, mgbe ahụ, ka anyi ga-eme ka e wee zoputa anyi n'ime mmehie?—Kwere na Onyenweanyi Jisọs Kraịst dika Onye Nzoputa na-agbaghara mmehie. Onye obula nke na-ekwuputa mmehie ya ma wedata obi ya n'ala ga-anata mgbaghara. Jisọs bụ Onye Nzoputa na-agbaghara mmehie nakwa Okpara ọ muru naani ya nke Chineke na-enweghi nsotu. Onye mmehie a gbagharala emehie na Chineke di na mma ọzọ site n'aka Jisọs Kraịst, Onye Nnaputa anyi n'ime mmehie. N'inogide n'uzo idi nsọ, ọ bụ onye nọ n'okpuru amara Chineke. A na-ewetara ya nzoputa zuru ezu, onu, na udo, na ezi amamihe nke sitere n'aka Chineke.”

“Okwukwe n’ime ọbara mkpuchi mmehie nke Jisọs Kraịst bụ nkwa mgbaghara. Kraịst puru ihichapu mmehie niile. Idabere n’ike ahụ n’uzo di mfe kwa ubochi ga-enye onye ahụ amamihe di nko imata ihe ga-edobe mkpuru obi n’ubochi ikpeazu ndi a puo n’ibu ohu mmehie. Site n’okwukwe na ekpere, site n’amamihe nke Kraịst, o ga-aruputa nzoputa nke onwe ya.”

“Mmuo Nso na-amata anyi, ma na-eduzi anyi n’eziokwu nile. Chineke enyewo Okpara Ya o muru naani ya, ka onye obula kwere na Ya ghara ila n’iyi kama ka o nwee ndu ebighi ebi. Kraịst bu Onye Nzoputa nke onye mmehie. Onwu Kraịst agbaputawo onye mmehie. Nke a bu naani olileanya anyi. O buru na anyi enyefee onwe anyi kpankpan, ma mee omume oma nile nke Kraịst, anyi ga-enweta ugwo oru nke ndu ebighi ebi.”

“Onye kweere na Okpara ahụ, nwekwara Nna ahụ. Onye nwere okwukwe na-adigide adigide n’ime Nna ahụ na Okpara ahụ nwekwara Mmuo ahụ. Mmuo Nso bu Onye Nkasi Obi ya, o dighikwa mgbe o na-apu n’eziokwu.” Bible Training School, Maachi 1, 1906.

E wezuga ihe agbakwunyere banyere oru na mmekota nke ato ahụ nke eluigwe, njirimara nke ato ahụ nke eluigwe n’ime nkebi okwu ahụ na-enye ama na a ga-eme ka isi ano ndi a kweko na ozi ahụ nke odum sitere n’agburu Juda na-ekpughe ugbo a.

Amà n’akuko banyere ndi na-eso uzo Emmaus na-anochi anya ama ato ndi na-egosi na mmechuihu na oge ichere nke sochiri obe ahụ na-anochi anya mmechuihu na oge ichere nke na-esochi mmechuihu mbu. E nwekwara ama ozo nke na-akwado na akuko ihe mere eme a nochiri anya n’isi ano nke Jon na-anochi anya onodu ndi metutara mmechuihu mbu.

Amaokwu ikpeazu nke akuko okike ahụ, nke bu eziokwu mbu a kpoturu aha n’Okwu Chineke, na-ejedebe n’okwu ato, ma nke o bua n’ime okwu ndi ahụ na-amalite n’otu n’ime mkpuredemede ato ahụ na-emeputa okwu bu eziokwu, ma ha na-eme nke a n’usoro ziri ezi. Akuko okike di na Jenesis na-amalite n’okwu ndi a, “Na mbido,” ma o na-ejedebe n’okwu ato ndi a, “Chineke kere ma mee.”

Mkpuredemede mbu nke okwu ato ahụ, mgbe ejikota ha onu, na-emeputa okwu ahụ bu eziokwu. Akuko okike ahụ na-amalite site na “mmalite” ma mechie na okwu nke mkpuredemede ndi na-anochi anya Alfa na Omega na-anochianya n’usoro amuma. N’otu aka ahụ kwa, n’akuko mmeghe nke akwukwo ikpeazu nke Akwukwo Nso, a na-akowa Jisọs ugboro abuo dika Alfa na Omega, mmalite na ogwugwu, onye mbu na onye ikpeazu. Mkpuredemede ato ahụ nke na-anochi anya Alfa na Omega na-enye kwa ama ozo na a ghaghi ijikota akuko ahụ di na Jon na ahiri amuma di na mmalite Jenesis na ahiri amuma di na mmalite Mkpughe. A na-amata ama ahụ n’ime nkowa banyere oru Onye Nkasi Obi. Oru Onye Nkasi Obi bu oru nke nzukwu ato nke otu mkpuredemede Hibru ato ahụ na-anochi anya. Akara njirimara nke Alfa na Omega na-enye anyi ohere idobe isiakwukwo ano ndi a n’odinaya nke ozi Mkpughe nke Jisọs Kraịst nke e mepere emepe obere oge tupu oge amara emechie.

Egbè igwe asaa ahụ na-anochi anya akara-uzo ano kpomkwem (isi oge) na oge ato kpomkwem, nke na-amalite site n’akara-uzo nke irida nke otu mmuo-ozu nke ga-eme ka uwa nwuo site n’ebube Ya. Akara-uzo ahụ bu isi oge. Akara-uzo nke abuo (isi oge) bu nkuda mmuo mbu, nke na-ebute oge nchere. Oge nchere ahụ na-eduga n’akara-uzo nke ato (isi oge), ebe a na-emeghe otu eziokwu

e kpuchiri ekpuchi, nke ahụ wee mụta otu mmeghari. Mmeghari ahụ na-ejedebe n'akara-uzo nke anọ (isi oge) nke a na-anochi anya ya dika ikpe. Akara-uzo anọ ndi ahụ na oge atọ ndi ahụ nke o bula na-anochi anya otu egbè igwè, nke onu ogugu ha dum buru egbè igwè asaa. Ha na-anochikwa anya ngwakota nke anọ na atọ.

N'isiokwu ndi e biputara na mbu, anyi akowaputala na nghota ndi pionia banyere uka asaa ahụ, akara asaa ahụ na opi asaa ahụ na-anabata "ngwakota anọ-na-atọ." Uka anọ mbu ahụ, akara ndi anọ mbu ahụ na opi ndi anọ mbu ahụ di iche na uka atọ ikpeazu ahụ, akara atọ ikpeazu ahụ na opi atọ ikpeazu ahụ. Egbè eluigwe asaa ahụ na-anochi anya akara-uzo anọ, ma n'ime akara-uzo anọ ahụ ka oge atọ di. Ngwakota Chineke nke "anọ na atọ" nke e guzobere n'elu ndi àmà atọ n'akwukwo Mkpughe (uka, akara na opi), ndi àmà ahụ na-agbakwa àmà banyere idi irè nke ngwakota "anọ na atọ" nke egbè eluigwe asaa nke akwukwo Mkpughe.

Ma n'agbanyeghi nke a, n'ime ahiri akuko ihe mere eme nke egbè eluigwe asaa ahụ nochiri anya ya, e zoro ahiri amuma ozo nke di iche ma puru iche, nke nwere ihe iriba ama uzo atọ nke di iche na akara ahụ a nochiri anya ya dika egbè eluigwe asaa. Ya mere, mgbe anyi na-atule mmekorita amuma nke egbè eluigwe asaa ahụ na akuko ihe mere eme zoro ezo nke a na-ekpughe ugbo a, anyi na-achoputa na egbè eluigwe asaa ahụ na-egosi ihe iriba ama uzo anọ (oge ndi a kapiri onu), ebe akuko ihe mere eme zoro ezo ahụ na-egosi ihe iriba ama uzo atọ (oge ndi a kapiri onu.) Dika chochi, akara, opi na egbè eluigwe si di, akuko ihe mere eme zoro ezo ahụ na-anochi anya ihe iriba ama uzo atọ ndi jikotara ya na ihe iriba ama uzo anọ nke egbè eluigwe asaa ahụ. Akuko ihe mere eme zoro ezo ahụ nwekwara njiko atọ-anọ.

N'akuko ihe mere eme zoro ezo nke etinyere n'ime egbè eluigwe asaa ahụ, e nwere akara uzo atọ doro anya nke nke o bula n'ime ha bu "otu ebe n'oge," nke mbu na nke ikpeazu n'ime akara uzo atọ ahụ na-anochi anya ndakpo olileanya. E nwere "oge" puru iche n'etiti akara uzo mbu na nke abuo, ma e nwekwara "oge" puru iche n'etiti akara uzo nke abuo na ebe abuo ahụ n'oge. Okwu ahụ bu "ndakpo olileanya" sitere n'echiche nke ihapu oge a hoputara, ma n'ime nkowa ya o na-ebukwa nrugide di na otu ebe n'oge. Etiti abali bukwa oge kpomkwem. A na-egosi akuko ihe mere eme zoro ezo ahụ site n'ebe atọ n'oge, nke oge abuo kewapuru ha; oge ichere na mmeghari nke onwa nke asaa.

Akara ngosi mbu nke akuko ihe mere eme zoro ezo na-akowa ndakpo olileanya, ma akara ngosi ikpeazu kwa na-akowa ndakpo olileanya. Ya mere, site n'akuku ndakpo olileanya mbu ruo n'akuku ndakpo olileanya ikpeazu, e nwere akara amuma zoro ezo nke nwere otu nzokwu atọ ahụ nke ahiri mmeghari nile nwere. O nwekwara akara njirimara nke Alfa na Omega, n'ihi na mkpuredemede atọ ndi na-emeputa "eziokwu" kwekoro na akara ngosi atọ ndi na-amalite ma na-ejedebe na ndakpo olileanya. Akuko ihe mere eme ahụ zoro ezo di n'ime egbe eluigwe asaa bu eziokwu ahụ Odum nke ebo Juda na-emeghe ugbo a.

A na-ewebata akuku Akwukwo Nso di na Jon nke anyi na-atule n'isiakwukwo gara aga site n'Oriri Anyasi Ikpeazu, na-emesi ike na ozi nke isiakwukwo anọ ndi a bu ihe a ga-eri. Isiakwukwo anọ ndi ahụ na-ejedebe site n'ije ahụ gaa na Getsemene. Akuko ahụ na-eme n'ime ngaghari site n'iri nri ahụ ruo mgbe nsogbu nke obe malitere. N'amuma, onodu nke isiakwukwo anọ ndi a na-akowa ozi

ikpeazu a ga-eri tupu ikpe amalite. Ozi nke na-eduga n'imechi ikpe bu ozi ahụ a na-eme ghe akara ya n'akwukwo Mkpughe, kpomkwem tupu ikpe emechie.

Ndi na-eso uzọ ahụ na Jizos no n'oke ahụ n'akuko ihe mere eme amuma ebe a na-eme ka ha mara oge nchere. N'akuko ihe mere eme Millerite, Onyenwe anyi wepuru aka Ya iji muputa nghota nke ozi Mkpụ Etiti Abali, ma nghota ahụ nke muputara ozi Samuel Snow mekwara ka ndi Millerite mara na ha no n'oge nchere nke umu agboghọ iri ahụ. Ndi na-eso uzọ ahụ ka ha gachara iri Anyasi Ikpeazu, ma ka ha na-atughari ozi ahụ n'obi, Kraist kowara oge nchere ahụ n'isi anọ nke Jon.

A puru ideko nghota Samuel Snow di ka usoro isiokwu, nke meputara nghota ikpeazu ahụ a nochiri anya ya dika ozi Mkpụ Etiti Abali. Ka ozi ya na-etolite, o gosiputakwa ozi ahụ n'usoro nzuko mkpokota n'ogige. Usoro isiokwu ndi duru n'iru nzuko ndi ahụ n'ogige mechara duru ya ruo nzuko ogige Exeter, nke diri ubochi isii. N'amuma, ozi Mkpụ Etiti Abali na-etolite n'usoro nwayo nwayo n'ime oge. Isi nke anọ ndi di n'Akwukwo Jon na-eme n'akuko ihe mere eme amuma ebe a na-etolite ozi ahụ.

N'ime isi anọ nke Jon, a kowara oru nke Mmuo Nso di ka nzokwu ato: ime ka e nwee nkwenye banyere mmehie, ezi omume, na ikpe. Nzokwu ato ndi a bukwa ihe iriba ama ato nke akuko ihe mere eme zoro ezo e tinyere n'ime egbè eluigwe asaa ahụ.

Ma ana m agwa unu eziokwu; o bu ihe bara uru nye unu ka m laa: n'ih na o buru na m alaghi, Onye Nkasi Obi agaghi abiakwute unu; ma o buru na m ala, aga m ezitere unu Ya. Ma mgbe O biara, O ga-eme ka uwa mata mmehie, na ezi omume, na ikpe: Banyere mmehie, n'ih na ha ekweghi na m; Banyere ezi omume, n'ih na m na-alakwuru Nna m, unu agaghikwa ahụ m ozo; Banyere ikpe, n'ih na ekpela onye-isi nke uwa a ikpe. Enwerem otutu ihe m ga-agwa unu, ma unu apughi iburu ha ugbu a. Ma mgbe O biara, ya bu, Mmuo nke eziokwu, O ga-edu unu n'eziokwu niile: n'ih na O gaghi ekwu ihe sitere n'Onwe Ya; kama ihe o bu la O nuru, nke ahụ ka O ga-ekwu: O ga-egosikwa unu ihe ndi ga-abia. O ga-enye m otuto: n'ih na O ga-anata ihe nke m, ma gosi ya unu. Jon 16:7-14.

N'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, Jizos aloghachighi iji kwusi oge ichere ahụ n'olu Mkpụ Etiti Abali. O wepuru aka Ya, wee wusa ma o bu zipu Mmuo Nso. Mmuo Nso, onye a na-anochi anya di ka Onye Nkasi Obi, biara iwepu nkuda mmuo ahụ. O biara inye nkasi obi nye ndi ahụ a hoputara, ma ndi nkuda mmuo nke amuma dara ada meworo ka ha nwee mgbagwoju anya.

Anyi egosila na mbu na e sere onyinyo onyeozi Jon, Ezikiel, na Jeremaya ka ha na-eri obere akwukwo ahụ nke di utu n'onu dika mmanu anu. E nwere odiche e bu n'uche n'etiti ndi amuma ato ahụ, nke a na-emekari ileghara anya.

A na-eji Izikiel atu ihe ndi riri obere akwukwo ahụ, ndi e nyekwara ozi ha ga-ewetara uka Chineke dapuru n'ezi okwukwe. Izikiel na-anochi anya na akwukwo a na-eri na-achoputa oru ahụ a ga-emezu mgbe ahụ. O na-anochi anya ozi e nyere ndi bubu ndi Chineke horo. Ozi ya bu ihe na-ekokota ndi bubu ndi Chineke horo n'ukwu-ukwu e debere ka a tuba ha n'oku. N'ime isi anọ Jon, Jizos na-akowa nzube nke oru Izikiel.

Chetanụ okwu ahụ nke M gwara unu, Ohu adighi ukwu kariya onyenwe ya. O buru na ha kpagburu M, ha ga-akpagbu kwa unu; o buru na ha debere okwu M, ha ga-edebe kwa nke unu. Ma ihe ndi a niile ka ha ga-eme unu n'ihia aha M, n'ihia na ha amaghi Onye zitere M. O buru na Abiaghi M gwa ha okwu, ha agaraghi enwe mmehie: ma ugbo a ha enweghi ihe mkpuchi maka mmehie ha. Onye kporo M asi kporo kwa Nna M asi. O buru na Emeghi M n'etiti ha oru ndi mmadu ozo o bula na-emeghi, ha agaraghi enwe mmehie: ma ugbo a ha ahwo ma kpoakwa asi ma M ma Nna M. Ma nke a na-emezu, ka e wee mezu okwu ahụ e dere n'iwu ha, Ha kporo M asi n'enweghi ihe kpatara ya. Ma mgbe Onye Nkasi Obi ahụ b̄jara, Onye M ga-esi n'aka Nna zitere unu, ya b̄, Mm̄o nke eziokwu, Onye si n'aka Nna ap̄ta, O ga-agba àmà banyere M. J̄n 15:20–26.

Oru Ezikiel, nke malitere mgbe o riri akwukwo ahụ, na-anochi anya ikwuputa ozi nke a ga-aju; ma iju ahụ b̄ ihe àmà na-egosi na ha kporo Chineke asi ma mejuputaala iko oge amara ule ha kpmkpam.

O sirikwa m, Nwa nke mmadu, ana m eziga gi n'ebe umu Izrel no, n'ebe mba nnupu-isi nke nupuru m isi no: ha na nna ha ha emehiewo megide m, ruo obuna taa nke a. N'ihia na ha bu umuaka enweghi ihere, burukwa ndi obi ha siri ike. Ana m ezigara gi ha; i ga-asikwa ha, Otu a ka Onyenweanyi Chineke kwuru. Ma ha, ma ha ga-anu, ma o bu ma ha ga-aju inu, (n'ihia na ha bu ulo nnupu-isi,) otu a ka ha ga-ama na onye-amuma anowo n'etiti ha. Ezekiel 2:3–5.

Oru Ezikiel bu dika amà megide ndi bubu ndi ogbugba ndu, dika Kraist dikwa n'etiti ndi Juu ndi na-aru uka; ya mere ozi Ezikiel bu ozi ido aka na nti ikpeazu nke na-ekekota ndi bubu ndi ogbugba ndu dika ata n'ukwu, ndi e kpebiri maka oku mbibi.

“Mgbe ahụ ahuru m mm̄o ozi nke ato. Mm̄o ozi nke so m wee si, ‘Ihe oru ya di egwu n'ezie. Ozi e nyere ya di ebube ma di itunanya. O bu mm̄o ozi ahụ ga-ahoputa oka wit n'etiti ahijia ojoo, ma kaa akara, ma o bu kee, oka wit ahụ maka ebe a na-achikota ihe ubi nke eluigwe. Ihe ndi a kwesiri ijide uche dum, nlebara anya dum.’” Early Writings, 118.

Oru a na-anochi anya site n'iri obere akwukwo ahụ na-amalite mgbe mm̄o ozi ahụ di ike si n'eluigwe r̄data, obere akwukwo dikwa n'aka ya. N'akuko ihe mere eme nke mm̄o ozi mbu, nke ahụ mere na Ogost 11, 1840, ma n'akuko ihe mere eme nke mm̄o ozi nke ato, o mere na Septemba 11, 2001. Ubochi abuo ahụ nochiri anya mmezu nke amuma ndi jikotara ma o bu na Islam nke ahuhu nke abuo ma o bu na Islam nke ahuhu nke ato, n'usoro ha. O bu ya mere Aizaya n'isi nke iri abuo na abuo, mgbe o na-akowa nsogbu ahụ n'ndagwurugwu ohu maka ndi Filadelfia na ndi Laodisia, ji kowaa na ndi Laodisia, ndi bu ndi a hoputara nke Protestantism na 1840 na Adventism, ndi bu ndi a hoputara na 2001, “ndi na-agba uta ejidewo.” Ndi na-agba uta n'amuma Akwukwo Nso bu Islam, ma mgbe ohu banyere Islam mezuru na 1840 na na 2001, ndi bubu ndi a hoputara juru amuma banyere Islam dika ndi ahụ Ezikiel nochiri anya ya siri gosiputa ya. N'ebe ahụ na n'oge ahụ ka e kegidere ha dika ata. Oru Ezikiel bu iwepu “uwe mkpuchi” nke kpuchiri “mmehie ha,” nke Jis̄s na-anochi anya ya dika ikposi megide Chineke.

Ibu amuma megide ndagwurugwu ohu. Gini na-ewute gi ugbo a, na irigola kpmkpam n'elu ulo? Gi onye juputara n'ogba aghara, obodo mkpotu, obodo onu: ndi ikom gi ndi e gburu egbughi ha site n'mma agha, ha anwughikwa n'agha. Ndi ochichi gi niile agbakapula onu, ndi

na-agba ụta ejidela ha: ndị niile a hụrụ n'ime gị ka ejikọtara ọnu, ndị si n'ebe dị anya gbaụ. Aịzaja 22:1–3.

Ma Chineke nonyeere nwata ahụ [Ishmael]; o too, biri n'ozara, wee ghọọ onye na-agba ụta. Jenesis 21:20.

Ebe ọhụhụ na-adighi, ndị mmadụ na-ala n'iyi: ma onye na-edebe iwu, ngozi dirị ya. Ilu 29:18.

Jeremaja na-anọchi anya ndị ahụ riri akwụkwọ ahụ mgbe mmụọ ozi dị ike ahụ siri n'eluigwe rịdata, onye a ga-eji ebube ya mee ka ụwa nwee ihè, ma ndị ahụ ahụmahụ nkuda mmụọ nke amụma dara ada nke afọ 1843. Jeremaja na-atule n'amụma ma ọ buru na Chineke agwala ụgha. Ntụaka ahụ na-ejikọta Jeremaja na Habakuk abụọ.

Aga m eguzo n'ebe nche m, dobe onwe m n'elu ụlọ elu ahụ, elekwa anya ihu ihe Ọ ga-agwa m, na ihe m ga-aza mgbe a baara m mba. Onye-nwe-anyi wee zaa m, si, Dee ọhụ ahụ, meekwa ka ọ doo anya n'elu mbadamba akwụkwọ, ka onye na-agụ ya wee gbaa ọsọ. N'ihu na ọhụ ahụ ka dirị oge a kara aka, ma n'ogwugwu ya ọ ga-ekwu okwu, ọ gaghikwa agha ụgha: ọ burugodi na ọ na-egbu oge, chere ya; n'ihu na ọ ga-abia n'ezie, ọ gaghikwa anọ ọdụ. Lee, mkpuruobi ya nke e buliri elu adighi ezi n'ime ya: ma onye ezi omume ga-adị ndụ site n'okwukwe ya. Habakkuk 2:1–4.

E ji Jọn mee ihe jji nọchite ndị ahụ nwetara uto ahụ na ndakpo olileanya ilu ahụ, na-anọchite anya akukọ ihe mere eme dum site n'August 11, 1840 ruo October 22, 1844.

M wee jee n'ebe mmụọ-ozị ahụ nọ, si ya, Nye m obere akwụkwọ ahụ. O wee si m, Were ya, rie ya kpamkpam; ọ ga-eme ka afọ gị buru ihe ilu, ma n'onu gị ọ ga-atọ uto dika mmanu anu. M wee si n'aka mmụọ-ozị ahụ were obere akwụkwọ ahụ, rie ya kpamkpam; ọ dikwa n'onu m uto dika mmanu anu: ma ozugbo m richara ya, afọ m ghoro ihe ilu. Mkpughe 10:9, 10.

Ezikiel na-anọchi anya ọrụ nke iweta ozi amụma nke na-ekechi ma mechie ndị a horo na mbu, nke malitere mgbe mmụọ ozi ahụ rịdara n'onwa Ogot 11, 1840 na Septemba 11, 2001.

Ma gị onwe gị, nwa nke mmadụ, gee ntị n'ihe m na-agwa gị; abula onye nnupu isi dika ulo ahụ na-enupu isi: meghee onu gị, riekwa ihe m na-enye gị. Mgbe m lere anya, lee, e zigara m aka; ma, lee kwa, akwụkwọ mpiakota di n'ime ya; o wee gbasaa ya n'ihu m; e dekwara ihe n'ime ya na n'azu ya: ma e dere n'ime ya ikwa akwa, na iru uju, na ahuhu. Ozo, o kwuru si m, Nwa nke mmadụ, rie ihe i huru; rie akwụkwọ mpiakota a, gaa kwuo okwu n'ulo Izrel. Ya mere, m meghere onu m, o mekwara ka m rie akwụkwọ mpiakota ahụ. O wee si m, Nwa nke mmadụ, mee ka afọ gị rie, meekwa ka afọ ime gị juputa n'akwụkwọ mpiakota a nke m na-enye gị. Mgbe ahụ ka m riri ya; ọ dikwara n'onu m uto dika mmanu anu. Ezikiel 2:8–3:3.

Jeremaja nochiri anya akukọ ihe mere eme sitere n'Ogot 11, 1840 ruo obere oge tupu Mkpu Etiti Abali.

Achotara okwu gị, m wee rie ha; okwu gị ghokwara m onu na anuri nke obi m: n'ihu na a na-akpo m aha gị, O Onyenweanyi Chineke nke usuu ndi agha. Anoghi m n'ogbakodi na-akwa emo, ọ dighikwa m anuri; anoduru m naani m n'ihu aka gị: n'ihu na i mejuputara m n'iwe di oku. Gini mere ihe mgbu m ji buru nke na-adigide adigide, onya m burukwa nke a

na-apughị igwọ agwọ, nke juru ibu nke a gworo? I ga-aburiri m kpamkpam dika onye ugha, na dika mmiri ndi na-ada ada? Ya mere otu a ka Onyenweanyi kwuru, O buru na iloghachi, mgbe ahụ ka m ga-eme ka i laghachi ozo, i ga-eguzokwa n'ihu m: ma o buru na i si n'ihe ruru aru weputa ihe di oké onu ahia, i ga-adi ka onu m: ka ha loghachikwute gi; ma gi onwe gi alaghachikwutela ha. Aga m emekwa ka i buru n'etiti ndi a mgbidi ola kopa e wusiri ike: ha ga-alukwa ogu imegide gi, ma ha agaghị emerị gi: n'ihu na m nonyere gi izoputa gi na inaputa gi, ka Onyenweanyi kwuru. Aga m anaputakwa gi n'aka ndi ajo omume, agbakwa m gi ume n'aka ndi di egwu. Jeremaya 15:16–21.

Jeremaya na-anochi anya akuko ihe mere eme na ozi anyi nke ugbo a. Ozi nke ugbo a bu ozi Mkpu Etiti Abali, nke a na-akowaputa ma na-emepewanye n'usoro n'oge ahụ ndi Chineke, ndi Jeremaya na-anochi anya ha, "juputara" na "iwe," na-eche na "mgbu" ha ga-adi "ruo mgbe ebighi ebi" nakwa na "onyia" ha bu nke "a na-apughị igwọ," bu onyia a na-agaghị agwota ma oli. Ha ekewapula onwe ha n'ebe "nnoko nke ndi na-akwa emo" no. Ha anaghizi "anuri onu" dika ha mere na mbu mgbe ha riri akwukwo ahụ mbu, ma o burukwa na o bu "onu nke" "obi" ha.

Ma e nwere ndumodu maka ndi no n'onodu ahụ. "O buru na i laghachite" kwa "o burukwa na i wepu ihe di oké onu ahia n'ime ihe ruru aru," mgbe ahụ Chineke ga-alaghachikwute ha. N'asusu Hibu, "aga m eme ka i laghachi ozo" n'ebe ahụ putara na Chineke ga-alaghachikwute ha, ma o buru na ha alaghachikwute Ya.

Ya mere onwe unu n'okpuru Chineke. Guzogidenụ ekwensu, o ga-agbakwa oso puo n'ebe unu no. Biani Chineke nso, o ga-abiakwa unu nso. Sachanu aka unu, ndi mmehie; meekwa ka obi unu di ocha, unu ndi obi abuo. Ka ahuhu na-emekpa unu, kwerenu uju, bekuo akwa: ka ochi unu gho iru uju, ka onu unu ghookwa idi aru nke obi. Wedanu onwe unu ala n'anya Onyenwe anyi, o ga-ebulikwa unu elu. Jemes 4:7–10.

O buru na ha abiaruo Chineke nso, O ga-abiaruo ha nso. O buru na ha emee ihe ndi a, mgbe ahụ ha ga-"eguzo n'ihu" Onyenwe anyi, ha ga-abukwa "onu" Chineke. Ozokwa, O na-akuziri Jeremaya (anyi) na O ga-eme ndi Ya ka ha buru "mgbidi ola e wusiri ike" nye "ndi ajo omume," ma emesia "ndi di egwu" ga-ebuso ndi Jeremaya nochiri anya ha agha. "Ndi ajo omume" bu ihe nnochianya Daniel nyere nke ndi amaghị ihe n'ime umu agboghọ na-amaghị nwoke nke Matiu. "Ndi di egwu" na-anochi anya njiko ato ahụ nke Babilon nke oge a n'oge nsogbu iwu Ubochi Uka.

Àmà nke ndi amuma ato ahụ niile na-ekwu maka otu akuko ihe mere eme ahụ, ma ha na-ekwu maka akuku ato di iche iche nke otu akuko ahụ. Jeremaya na-anochite anya ndi ka nwetara nkuda mmuo mbu ahụ, ma ha erubeghi akara-uzo nke Mkpu Etiti Abali. Nke a bu ebe anyi no kemgbe July 18, 2020. Ajuru ya bu ma anyi ga-alaghachi. O buru na anyi alaghachi, anyi ga-"ekwu" n'aha Onyenwe anyi n'oge ahụ United States "na-ekwu" di ka dragon.

Akuko ihe mere eme Jeremaya na-akowa bu akuko anyi ugbo a, o bukwu akuko ihe mere eme nke akara uzo ato e zoro ezo n'ime egbè eluigwe asaa na-anochi anya. O bukwu akuko ihe mere eme nke e debere akuku Akwukwo Nso ahụ di na John n'uzo amuma, n'ihu na isi ike nke isi ano ahụ di na John bu oru nke Mmuo Nso n'ikasi Jeremaya obi, onye na-aju ma o kwewo okwu ugha, na ma ozi ahụ nke toro ya uzo nke ukwu bu n'ezie mmiri ndi dara ada.

Ya mere, Jeremaya na-anochi anya akuko ihe mere eme site na Septemba 11, 2001 gaa n'ihu ruo Julai 18, 2020, mgbe oge ichere ahụ malitere, di ka ubochi ihe nnochianya ato na okara sochirinu si na-anochi anya ya. Mgbe m na-ekwu "ihe nnochianya," anaghi m ekwu maka amuma oge. Ihe m na-ekwu bu na Julai 18, 2020 bu mgbe e gburu ndi ama abuo ahụ, ya bu, Bible na Mmuo nke Amuma, ma hapu ozu ha n'okporo uzo ubochi ato na okara, dika e kwuru na Mkpughe isi nke iri na otu.

M ga-enye ndiamà m abuo ike, ha ga-ebukwa amuma ubochi otu puku na nari abuo na iri isii, yi uwe akwa mkpe. Ndi a bu osisi oliv abuo ahụ, na ihe-ihè abuo ahụ, ndi guzo n'ihu Chineke nke uwa. Ma o buru na onye o bua achoo ime ha ihe ojo, oku na-aputa n'onu ha, ma na-erepia ndi iro ha: ma o buru na onye o bua achoo ime ha ihe ojo, a ghaghi igbu ya n'uzo di otu a. Ndi a nwere ike imechi eluigwe, ka mmiri ghara izo n'ubochi amuma ha: ha nwekwara ike n'elu mmiri igbanwe ha ka ha buru obara, na iti uwa ihe otiti nile, ugboro ole obula ha choro. Ma mgbe ha mechara ama ha, anu-ohia ahụ nke na-arigo site n'olulu omimi ahụ ga-ebuso ha agha, ma merie ha, ma gbuo ha. Ozu ha ga-adina n'okporo ama nke obodo ukwu ahụ, nke a na-akpo n'uzo ime mmuo Sodom na Ijipt, ebe akpogiderewa Onyenwe anyi n'obe. Ma ufodu n'ime ndi di iche iche na ebo na asusu na mba ga-ele ozu ha anya ubochi ato na okara, ha agaghi ekwekwa ka e lie ozu ha n'ili. Ndi bi n'elu uwa ga-anuri onu n'ihia ha, ma mee ememme, ha ga-ezigakwa ibe ha onyinye; n'ihia na ndi amuma abuo a wutere ndi bi n'elu uwa ahụ. Mkpughe 11:3–10.

Ihe ama nke onodu Jeremiah na-egosi di n'oge sochiri ndakpo olileanya ahụ, ma tupu Mkpu Etiti Abali. O di Jeremiah mkpa iloghachi tupu o nwee ike ibu olu nke ozi Mkpu Etiti Abali ahụ. Nke a bu onodu anyi taa. Nke a bukwa ntala akuko ihe mere eme nke isi ano ndi ahụ di n'Akwukwo Jon anyi na-atule, o bukwa akuko ihe mere eme nke akuko zoro ezo a nochiri anya n'ime egbe eluigwe asaa ahụ.

O buru na anyi elebara ihè ahụ ejikotara na "Onye Nkasi Obi" anya n'ime ama Jon nke isi ano ahụ, anyi ga-ahụ ihe akaebe bara uba nke ga-eme ka a mata na akuko ahụ gbasara July 18, 2020, ndakpo olileanya na oge ichere, ozi nke Mkpu Etiti Abali nke e meghere akara ya, na ikpe na-abia nke iwu ubochi Sode. Isi ndi ahụ na-ewuli n'elu usoro amuma nke akuko ihe mere eme zoro ezo.

O buru na anyi ga-adi ka onu Chineke n'ime nsogbu ahụ na-abia ngwa ngwa, oru anyi ugbu a bu "iweputa ihe di oké onu ahia n'ebe ihe ruru aru di," ma o bu, dika Jemis si akowaputa otu oru ahụ, anyi ga- "sachapu" "aka" anyi, "unu ndi mmehie; sachapukwa obi unu, unu ndi nwere uche abuo. Ka e mee ka unu nwee ihe mgbu, ka unu kwaa akwá, ka unu beekwa akwa: ka a gbanwee ochi unu buru iru uju, ka a gbanweekwa onu unu buru ibu aru. Wedaanu onwe unu n'ihu Onyenwe anyi, o ga-ebulikwa unu elu" dika okoloto n'odinihu di nnoo nso.

O ga-ewelitekwa okoloto nye mba ndi di iche iche, o ga-achikotakwa ndi a chupuru achupu nke Izrel, ma kpokotakwakwa ndi Juda a gbasasiri gbasasi site n'akuku ano nke uwa. Aizaya 11:12.

Anyi ga-emechi ntule anyi banyere isi ano ndi a n'isiokwu na-esonu.